

Формування навичок читання й письма, мовленнєвий розвиток учнів на уроках навчання грамоти (за новою програмою)

**Потапська Ніна Миколаївна,
вчитель початкових класів
Хорольської спеціалізованої
школи І-ІІІ ст. №1**

2015 рік

**В оновлених навчальних
програмах для 1-4 класів уточнено і
конкретизовано державні вимоги
до рівня загальноосвітньої
підготовки учнів. Такі поняття, як
„знає“, „пояснює“, „досліджує“
замінені на „має уявлення“,
„розуміє“, „застосовує“.**

Мовленнєвий розвиток першокласників передбачає:

формування вміння слухати й розуміти
усні висловлювання;

ставити запитання й відповідати на них;

відтворювати діалог;

будувати усні зв'язні висловлювання за
малюнком чи серією малюнків, певною
життєвою ситуацією.

Метою уроків розвитку мовлення є:

ознайомлення учнів з тематичними групами слів

збагачення їхнього мовлення назвами предметів, ознак, дій

формування умінь будувати з цими словами словосполучення й речення

об'єднувати 2-3 речення у зв'язну розповідь

Основним навчальним матеріалом на таких заняттях має щоразу виступати нова дитяча книжка чи група книжок.

КАЗКИ
УКРАЇНСЬКІ НАРОДНІ

- ✦ В оновленій навчальній програмі **збільшено тривалість букварного періоду з 76 до 89 годин** за рахунок **скорочення післябукварного періоду з 29 до 16 годин.**
- ✦ У навчальній програмі з української мови також удосконалено **соціокультурну змістову лінію**, яка передбачає загальнокультурний розвиток молодших школярів і підготовку їх до життєдіяльності в українському соціумі та представлена такими розділами: **„Сім'я“, „Школа“, „Громадські місця“, „Рідний край“, „Батьківщина“.**

Змістова лінія, розділ, тема	Зміст навчального матеріалу	Зміст навчального матеріалу
Мовна змістова лінія Текст. Речення. Слово	<i>Вилучено:</i> Робота над засвоєнням власне українських загальноживаних слів на місці засвоєних окремими учнями в дошкільному житті російських слів: <i>олівець, гумка, рядок, зошит, лялька, годинник, літак, смужка, малюнок, крапка, кишеня, сорочка</i> та інші. Уточнення правильного вимовляння українських слів, на місці яких засвоєно під впливом російської мови слова з іншим звучанням: <i>лінійка, вікно, ліс, дерево, бабуся, дідусь</i> та інші. Розташування речень за змістом у деформованому тексті	

Соціокультурна змістова лінія

Зміст соціокультурної лінії представлено у вигляді рекомендованої тематики текстів, на матеріалі яких повинен реалізуватися зміст мовленнєвої та мовної ліній і перенесено до пояснювальної записки

Вилучено:

1. Тематичні групи слів, що називають державу, її столицю, державну символіку, реалії життя народу (протягом року)

Назва рідної держави і її столиці.

Державні символи України.

Українська мова - державна мова України.

Національні символи України - верба, калина.

Народні і релігійні свята, обрядові дійства під час них.

Рідне місто чи село.

Замінено на розділи:

Батьківщина: назва, державні символи, розташування України в Європі, Україна - спільний дім для всіх народів, які її населяють, роль української мови як державної, державні свята, події історичного минулого, відомі люди минулого й сьогодення, українські національні символи, традиції, народні свята, повага до людей інших національностей, їхніх звичаїв і традицій.

Рідний край: назва рідного міста чи села, вулиці, річки, природа рідного краю, поведінка на природі, турбота про природу, історичне минуле, визначні місця, відомі люди, традиції, добрі справи для рідного краю.

2. Фольклорні твори великої і малої форм (протягом року)

Слухання і відтворення українських народних казок.

Відгадування доступних загадок.

Вивчення лічилок, мирилок, скоромовок

Дитячі фольклорні твори

3. Особливості національного мовленнєвого етикету.

Правила мовленнєвої поведінки під час спілкування (протягом року)

Вивчення найпростіших українських формул мовленнєвого етикету вітання, прощання, прохання.

Засвоєння українських форм звертання до дітей і дорослих (Марійко, Іванку, Тамаро Петрівно, Іване Григоровичу).

4. Соціальні ролі (протягом року)
Спілкування в сім'ї.

Адаптація до соціальної ролі учня.

Формування умінь поводитися у громадських місцях (транспорті, магазині, на вулиці).
Поведінка на природі

Сім'я: повага до старших членів родини, допомога їм, професії батьків, сімейні свята, культура прийому гостей, сімейний відпочинок (подорожі, пікніки, екскурсії тощо), дозвілля, заняття за інтересами, режим дня, самообслуговування, турбота про здоров'я, загартування, заняття спортом, гігієнічні вимоги до користування телевізором, комп'ютером.

Школа: ставлення до школи, повага до вчителів, дружні стосунки з однокласниками, взаємодопомога, дружба, ставлення до новачків у класі, шкільні свята й традиції, шкільна бібліотека, шкільні гуртки, інші позакласні заходи.

Громадські місця: правила етикетної поведінки в транспорті, магазині, поліклініці, аеропорту, кінотеатрі, музеї, зоопарку, цирку, на вулиці, ігрових майданчиках, вокзалі, екскурсії, виставці, концерті, під час спілкування мобільним телефоном, правила поведінки зі знайомими й незнайомими людьми різного віку й статусу. Правила поведінки на природі.